

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci žalobkyně: **PhDr. M. S.**, bytem, zast. JUDr. L. K., bytem N. d. 194, P. 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, orgán sociálního zabezpečení**, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24.3.2017, č.j. OSZ-59004-38/M-ŘÍ-2017,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalované se nepřiznává právo na náhradu nákladů.

O d ů v o d n ě n í

I.

Vymezení věci

Žalobkyně se domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl její námitky a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 25.1. 2017, č.j. OSZ-59004-36/D-Bp-2017. Žalovaný postupem podle ustanovení § 4 nařízení vlády č. 325/2016 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015, přepočítaného koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2017 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2017 o zvýšení důchodu v roce 2017 (dále jen nařízení č. 325/2016 Sb.) zvýšil žalobkyni od splátky na měsíc leden 2017 starobní důchod v procentní výměře 11 923 Kč o 2,2%, tj. o 263 Kč, na částku 12 186

Kč měsíčně, v základní výměře 2 440 Kč zvýšil starobní důchod o 110 Kč, na částku 2 550 Kč měsíčně. Celkem tak od měsíce ledna 2017 činí starobní důchod žalobkyně částku 14 736 Kč.

II.

Obsah žaloby a jejího doplnění

Žalobkyně v žalobě uvedla, že institucí, která vykonává u Ministerstva vnitra funkci orgánu sociálního zabezpečení podle § 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, je odbor sociálního zabezpečení.

Žalobkyně dále uvedla, že žalovaný užil nesprávnou aplikaci nařízení vlády č. 325/2016, o zvýšení důchodu v roce 2017. V roce 2017 ji byla přiznána výše dávky důchodového pojištění 24 597 Kč měsíčně. Dávka byla přitom vyplacena žalovaným pod č. j. dávkového spisu 59004 se sběrného účtu žalovaného, ze kterého se vyplácí jenom dávky důchodového pojištění. V roce 2016 ji pak byla vyplacena dávka důchodového pojištění ve výši 22 254 Kč měsíčně, což je ve výši procentní výměry výsluhového příspěvku, tj. dávky důchodového pojištění příslušníků ozbrojených sil (§ 39 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb.) bez základní výměry. Podle nařízení vlády č. 325/2016 v roce 2017 náleží žalobkyni od měsíce ledna zvýšení procentní výměry o 2,2%, tj. o 499 Kč měsíčně, celkem 23 153 Kč měsíčně a k tomu základní výměra ve výši 2 250 Kč měsíčně. Od ledna 2017 žalobkyni celkem náleží částka 25 703 Kč měsíčně. Dávka je však vyplácena jen ve výši 24 597 Kč měsíčně.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

Žalovaná ve vyjádření především uvedla, že žalobkyně je poživatelkou starobního důchodu podle § 29 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) vypláceného žalovaným od 1. února 2004. Od 1. ledna byl pak její starobní důchod zvýšen podle ustanovení § 4 nařízení vlády 325/2016 Sb., přičemž zvýšení bylo provedeno v souladu s ustanovením § 86 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen zák. č. 582/1991 Sb.) písemným oznámením o zvýšení dávky.

Podáním ze dne 16. ledna pak 2017 žalobkyně požádala o vydání rozhodnutí o zvýšení jejího důchodu podle ustanovení § 86 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. Dne 25. ledna 2017 bylo proto vydáno rozhodnutí žalované ze dne 25.1.2017, č.j. OSZ-59004-36/D-B-2017, kterým byl zvýšen od 1. ledna její starobní důchod, tak jak je uvedeno v výše.

Rozhodnutím žalované ze dne 2. března 2017 č.j. OSZ-59004-37/D-Bp-2017 byl žalobkyni zvýšen její starobní důchod podle ustanovení § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, tj. z důvodu výkonu výdělečné činnosti při souběžném pobírání starobního důchodu, v plné výši zpětně ode dne 4. května 2016. Zvýšená procentní výměra nově činí částku 11 974 Kč měsíčně, základní výměra 2 440 Kč měsíčně, celkem tedy 14 414 Kč měsíčně.

Současně byla provedená valorizace zvýšeného starobního důchodu od 1. ledna 2017 a procentní výměra zvýšena o 2,2 %, tj. o 264 Kč na 12 238 Kč měsíčně, základní výměra o 110 Kč na 2 550 Kč měsíčně. Celková výměra jejího starobního důchodu tak od 1. ledna 2017 nově činí 14 778 Kč měsíčně.

Žalovaný dále uvedl, že žalobkyni je vyplácen i výsluhový příspěvek. Při souběhu nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu starobního důchodu ze základního důchodového pojištění se podle § 160 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru (dále jen „zákon o služebním poměru“) se výsluhový příspěvek vyplácí pouze tehdy, pokud je vyšší než důchod, a to ve výši rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Rozdíl mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem se pak zjišťuje ke dni souběhu nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu důchodu ze základního důchodového pojištění, tj. k datu 1. května 2007. Od tohoto data se za výsluhový příspěvek považuje jen rozdíl mezi náležejícím starobním důchodem ze základního důchodového pojištění a výsluhovým příspěvkem a nadále se samostatně zvyšuje podle § 159 zákona o služebním poměru.

Rozhodnutím ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ve věcech služebního poměru ze dne 16. prosince 2016 č.j. OSZ-59004/2016 byl náležející výsluhový příspěvek žalobkyně od 1. ledna 2017 zvýšen podle ustanovení § 159 zákona o služebním poměru o 1,1% tj. o 108 Kč měsíčně, na částku 9 861 Kč měsíčně.

Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně směšuje starobní důchod s výsluhovým příspěvkem, který subjektivně považuje za dávku důchodového pojištění, resp. označuje výsluhový příspěvek za procentní výměru dávky důchodového pojištění příslušníků a k tomu přiřazuje základní výměru, tj. složku dávky důchodového pojištění. Vlastním výkladem pojmu valorizace pak dochází k závěru, že výsluhový příspěvek, jako dávka důchodového pojištění ji má být zvýšen o plnou procentní výměru valorizace. K takto subjektivně stanovené částce pak přičítá ještě základní výměru. Nic takového však z právní úpravy důchodového pojištění ani právní úpravy výsluhových nároků příslušníků bezpečnostních sborů nevyplývá. Výměra výsluhového příspěvku je totiž valorizována zcela samostatně podle ustanovení § 159 zákona o služebním poměru. Napadeným rozhodnutím byla deklarována valorizace jejího starobního důchodu. Žalovaný závěrem odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu.

IV. Replika žalobkyně

Žalobkyně v replice znovu uvedla, že příslušným orgánem sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra, je odbor sociálního zabezpečení. Z dávkového spisu žalobkyně však plyne, že o aplikaci nařízení vlády nerozhodoval odbor sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ve věcech důchodového pojištění. O zvýšení výsluhového příspěvku pak rozhodoval dokonce ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ve věcech služebního poměru, a to rozhodnutím č.j. OSZ 59004/2016 ze dne 16. prosince 2016. Jednalo se o zvýšení o 1,1%, i když v nařízení vlády je zvýšení procentní výměry důchodu o 2,2%.

Žalobkyně dále uvedla, že Orgán sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra neexistuje a tudíž není příslušný se vyjadřovat v této právní věci a ani zastupovat Ministerstvo vnitra před soudy.

Žalobkyně rovněž uvedla, že ČR nedala do souladu právní předpisy o sociálním zabezpečení, resp. důchodovém pojištění s přímo použitelným Nařízením EP č. 883/2004, především bodem 5, zaručující dotčeným osobám rovnost zacházení podle různých vnitrostátních právních předpisů. Dle žalobkyně je v ČR nerovné zacházení v řízení ve věcech důchodového pojištění příslušníků ozbrojených sil. Na Ministerstvu vnitra rozhoduje o výsluhovém příspěvku nad dávkovým spisem klienta/důchodce služební funkcionář ve věcech služebního poměru. Výsluhový příspěvek se pak zvyšuje ve výši ½ zvyšování důchodu. Přiznávání dávek podle čl. 52 odst. 1 písm. a) nařízení č. 883/2004 Sb. je porušováno, neboť při souběhu dávek vzniká podle odst. 3 nárok na vyplácení vyšší z částek vypočtených podle vnitrostátního práva. O těchto dávkách musí rozhodnout jedna instituce. Na ministerstvu vnitra pak ani není odbor sociálního zabezpečení zařazen pod státního tajemníka.

Dle žalobkyně ČR porušila čl. 4 odst. 3 SEU (dříve čl. 10 smlouvy ES) a tak narušila dosažení cílů EU (žalobkyně zde odkázala na rozsudek Soudního dvora Andrea Francovich v Italská republika c. – 6/90). Žalobkyně se dále věnuje rozboru přímé účinnosti právního řádu EU.

Závěrem uvedla, že odborem sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra nebylo ani správně aplikováno nařízení vlády o zvýšení důchodu v roce 2017.

V.

Jednání před soudem

Žalobkyně při jednání předně porovnala ČSSZ, OSSZ, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany. Zdůraznila, že na Ministerstvu obrany spadá odbor sociálního zabezpečení pod tajemníka, který jmenuje ředitele tohoto odboru. Na Ministerstvu vnitra je pak odbor sociálního zabezpečení zařazen pod náměstka Ministra vnitra pro úsek zdravotnictví a sociálního zabezpečení. Není tedy zařazen pod státního tajemníka, což je v rozporu se zákonem o státní službě, zákonem na ochranu osobních údajů a rovněž zakládá nerovné zacházení a neodpovídá ani Nařízení EP č. 883/2004.

Je totiž třeba důsledně odlišovat politiku a státní správu a nelze připustit, aby ředitel odboru byl jmenován Ministrem vnitra.

Žalobkyně rovněž zdůraznila, že orgánem sociálního zabezpečení na Ministerstvu vnitra je odbor sociálního zabezpečení. Nelze připustit, aby rozhodoval odbor sociálního zabezpečení a orgán sociálního zabezpečení. Rovněž o zvýšení výsluhového příspěvku i starobního důchodu by mělo být rozhodováno jedním rozhodnutím a ne dvěma, jak to činí žalovaný. Osobní údaje z dávkového spisu pak nemohou být ani zasílány poradní komisi či přímo Ministru vnitra. Takový postup je v rozporu se zákonem na ochranu osobních údajů. Zdůraznila, že není tedy zřejmé, zda má rozhodovat orgán sociálního zabezpečení nebo odbor sociálního zabezpečení a kdo má být orgánem sociálního

zabezpečení. Dále žalobkyně odkázala na rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 9 As 69/2016-35 a 10 As 144/2014-71.

Žalovaný pak především odkázal na své vyjádření. Zdůraznil, že je třeba rozlišovat mezi výsluhovým příspěvkem a dávkou důchodového pojištění, přičemž každá z dávek se posuzuje samostatně. Dále uvedl, že již proběhla reorganizace a odbor sociálního zabezpečení podléhá státnímu tajemníkovi. Zákon o služebním poměru příslušníku bezpečnostních sborů pak upravuje samostatnou procesní úpravu, a tudíž není nutné využít zák. č. 582/1991 Sb., tak jako tomu je dle zákona o služebním poměru vojáků.

Soud při jednání provedl dokazování částí organizačního řádu Ministerstva vnitra, který se týká kompetencí odboru sociálního zabezpečení. Soud dále provedl dokazování i částí organizačního řádu Ministerstva obrany, který se rovněž týká kompetencí tamního sociálního odboru.

VI. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

V posuzovaném případě Orgán sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra rozhodl podle ustanovení § 86 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., tak, že podle ustanovení § 4 nařízení č. 325/2016 Sb. se od splátky na měsíc leden 2017 zvyšuje starobní důchod žalobkyně, a to v procentní výměře 11 923 Kč o 2,2%, tj. o 263 Kč, na částku 12 186 Kč měsíčně, v základní výměře 2 440 Kč se zvyšuje o 110 Kč, základní výměra činí celkem 2 550 Kč měsíčně. Celkem tak od měsíce ledna 2017 činí starobní důchod žalobkyně částku 14 736 Kč.

V posuzované věci je zřejmé, že bylo rozhodováno ve věci starobního důchodu, přičemž nařízení č. 325/2016 Sb. v § 4 upravuje zvýšení důchodu v roce 2017.

Podle § 4 odst. 1 nařízení č. 325/2016 Sb. *důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí přiznané před 1. lednem 2017 se zvyšují od splátky důchodu splatné po 31. prosinci 2016 tak, že*

a) základní výměra důchodu se zvyšuje o 110 Kč měsíčně,

b) procentní výměra důchodu se zvyšuje o 2,2 % procentní výměry důchodu, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

Podle odstavce 2 téhož ustanovení je-li důchod upraven pro souběh s jiným důchodem nebo se vyplácí ve výši poloviny anebo se nevyplácí pro souběh s výdělečnou činností, upraví se při změně výše vypláceného důchodu, která souvisí s důvody úpravy důchodu, nebo při obnovení výplaty důchodu zvýšení procentní výměry důchodu podle odstavce 1 písm. b), a to podle té výše procentní výměry důchodu, která náleží ode dne této změny nebo obnovení výplaty důchodu. Procentní výměry vdovských, vdoveckých a sirotčích důchodů se zvyšují, jen jestliže nebyly vymeřeny z procentních výměr důchodů zvýšených podle odstavce 1.

Rozhodnutím ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ve věcech služebního poměru č.j. OSZ- 59004-17/VD-Pi-2007 ze dne 2. srpna 2007 byl žalobkyni podle ustanovení § 157, 158, 160 odst. 1, § 165, § 166 a § 224 zákona o služebním poměru přiznán výsluhový příspěvek od 1.května 2007 ve výši 20 695 Kč. Soud k věci uvádí, že výplata výše výsluhového příspěvku náleží žalobkyni od 1. května 2007 podle ustanovení § 160 odst. 1 služebního zákona ve výši 9 233 Kč měsíčně. Při souběhu nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu starobního důchodu ze základního důchodového pojištění se výsluhový příspěvek vyplácí jen tehdy, pokud je vyšší, než důchod, a to jenom ve výši rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Rozdíl mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem se pak zjišťuje ke dni souběhu nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu důchodu ze základního důchodového pojištění, tj. ke dni 1. května 2007. Od tohoto data se pak za výsluhový příspěvek považuje jenom rozdíl mezi starobním důchodem a výsluhovým příspěvkem. Výsluhový příspěvek se pak samostatně zvyšuje podle § 159 zákona o služebním poměru. Rozhodnutím ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ve věcech služebního poměru ze dne 29.1.2010, č.j. OSZ-59004-24/D-Br-2010 byl žalobkyni přiznán výsluhový příspěvek ve výši 20 695 Kč měsíčně. Při souběhu nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu starobního důchodu se postupuje podle ustanovení § 160 odst. 1 zákona o služebním poměru. Žalobkyni byl po zpětném přepočtení vyplácen k datu 1. května 2007 starobní důchod ve výši 11 682 Kč a rozdíl mezi výsluhovým příspěvkem a starobním důchodem pak činí 9 013 Kč měsíčně. Výsluhový příspěvek se nadále zvyšuje a jeho zvýšení činí polovinu zvýšení procentní výměry důchodů.

Soud k věci uvádí, že ve věci výsluhového příspěvku se nejedná o rozhodnutí o dávce důchodového zabezpečení. Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 24. 3. 2010, č. j. 6 Ads 157/2009 - 90, zdůraznil, že starobní důchod a výsluhový příspěvek jsou zcela odlišnými dávkami, které plní odlišné funkce. Zatímco výsluhový příspěvek slouží k zachování životní úrovně příslušníků ozbrojených složek při jejich dalším zaměstnání v civilním životě, starobní důchod má nahradit ztrátu nebo omezení pracovního příjmu, které nastaly v důsledku věku jako sociální události, a je tedy realizací práva na přiměřené hmotné zabezpečení podle čl. 30 Listiny (v tomto ohledu odkázal rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2007, č. j. 6 As 55/2006 - 96). Již v rozsudku č. j. 3 Ads 121/2009 - 116 ze dne 29. 4. 2010 Nejvyšší správní soud konstatoval, že se „výsluhový příspěvek (resp. podle staré právní úpravy zákona č. 186/1992 Sb. i příspěvek za službu) vždy

podřazoval pod věci služebního poměru. (...) Jedná se o zvláštní dávku poskytovanou jako určitou kompenzaci náročnosti výkonu služby po uplynutí stanoveného počtu let ve služebním poměru. Proto je také tato dávka upravena přímo zákonem o služebním poměru, nikoliv zákonem o důchodovém pojištění. Svou povahou se jedná o výsluhový nárok závislý pouze na odsloužených letech bývalého příslušníka u ozbrojených sborů, nikoliv o dávku určenou k finančnímu pokrytí některé ze sociálních situací (rizik), k němuž jsou určeny dávky důchodového pojištění (stáří, invalidita, ztráta živitele apod.).(...) Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že se jedná o důchodovou dávku.“

Podle § 159 zákona o služebním poměru *výsluhový příspěvek se zvyšuje stejným způsobem a ve stejných termínech jako procentní výměra důchodů podle zvláštního právního předpisu,*⁷³⁾ *přičemž zvýšení výsluhového příspěvku činí polovinu zvýšení procentní výměry důchodů.*

Rozhodnutím ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ve věcech služebního poměru č.j. OSZ-59004/2016 ze dne 16. prosince byl od ledna 2017 výsluhový příspěvek žalobkyně postupem dle ustanovení § 159 ve spojení s nařízením vlády zvýšen o 1,1 %, tj. ve výši poloviny zvýšení procentní výměry důchodů. Výsluhový příspěvek byl zvýšen z částky 9 753 Kč na částku 9 861 Kč měsíčně.

Z výše uvedeného je zřejmé, že argumentace žalobkyně, která považuje celou ji vyplácenou částku, za dávku důchodového zabezpečení, je nesprávná. Ji vyplácená částka se skládá z dávky důchodového zabezpečení a výsluhového příspěvku. Ze shora uvedeného pak rovněž plyne, že dávka důchodového zabezpečení a výsluhový příspěvek se zvyšuje samostatně a o odlišně stanovenou částku. Nelze proto dospět k závěru, že celá vyplácená částka by měla být zvýšena o 2,2 %, jak namítala žalobkyně.

Žalobkyně dále namítala, že neměl rozhodovat orgán sociálního zabezpečení, ale Odbor sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra. Jak plyne ze skutečností uvedených u jednání (viz. čl. V. tohoto rozsudku), tak tuto svou žalobní argumentaci značně rozšířila.

Soud k tomu uvádí, že podle § 3 odst. 3 písm. d) zákona č. 582/1991 funkci orgánu sociálního zabezpečení plní i Ministerstvo vnitra. Podle organizačního řádu Ministerstva vnitra pak plní funkci orgánu sociálního zabezpečení i pro bývalé příslušníky zákona stanovených bezpečnostních sborů odbor sociálního zabezpečení. Dle ustanovení § 9 odst. 1 a 2 zák. č. 582/1991 Sb. orgány Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti rozhodují v oboru své působnosti o dávkách důchodového pojištění vojáků z povolání, příslušníků Policie České republiky, příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, příslušníků Bezpečnostní informační služby a příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace a příslušníků Vězeňské služby České republiky (dále jen "příslušník ozbrojených sil") a provádějí jejich výplatu, je-li alternativně naplněna alespoň jedna z uvedených podmínek osobního rozsahu příslušnosti těchto orgánů k provádění důchodového pojištění. Toto ustanovení pak upravuje pouze postavení jmenovaných ministerstev coby orgánů důchodového pojištění. Jeho smyslem pak není upravit název dané organizační části ministerstva, která o záležitostech důchodového pojištění příslušníků rozhoduje, ale věcnou příslušnost ministerstva jako takového. Neznamená to ani, že by se určitá organizační část definovaná interními předpisy musela takto nazývat,

nýbrž se jedná o vymezení kompetence žalovaného jako orgánu sociálního zabezpečení pro účely důchodového pojištění (k tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29.4.2010, č.j. 3 Ads 121/2009-116). Jak plyne z interního předpisu (část organizačního řádu, který soud provedl k důkazu) tak tato kompetence je svěřena odboru sociálního zabezpečení. O námitkách proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení v prvním stupni pak rozhoduje ředitel odboru sociálního zabezpečení.

Žalobkyně v této souvislosti uvedla, že rozhodnutí je nicotné či nepřezkoumatelné. Soud k věci uvádí, že k nicotnosti správního rozhodnutí je třeba přihlížet z úřední povinnosti. To ostatně vyplývá přímo z textu § 78 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen „správní řád“) a § 76 odst. 2, resp. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Podle § 77 odst. 1 správního řádu je nicotné rozhodnutí, *k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu. Nicotnost z tohoto důvodu zjišťuje a rozhodnutím prohlašuje správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který nicotné rozhodnutí vydal.* Dle odst. 2 téhož ustanovení je dále nicotné rozhodnutí, *které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Nicotnost z těchto důvodů vyslovuje soud podle soudního řádu správního.* Otázkou nicotnosti se opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud. Rozšířený senát konstatoval, že „[n]icotnost (někdy též označována jako nulita, paakt, absolutní zmatečnost, pseudorozhodnutí, non negotium, zdánlivý akt, pa-akt, právní nullum, neexistence, naprostá (absolutní) neplatnost, či dokonce procesní potrat) představuje specifickou kategorii vad správních rozhodnutí. Tyto vady jsou však vzhledem ke své povaze vadami nejzávažnějšími, nejtěžšími a rovněž i nezhojitelnými. Rozhodnutí, které jimi trpí, je rozhodnutím nicotným. Nicotné rozhodnutí však není „běžným“ rozhodnutím nezákonným, nýbrž „rozhodnutím“, které pro jeho vady vůbec nelze za veřejněmocenské rozhodnutí správního orgánu považovat, a které není s to vyvolat veřejnoprávní účinky. Zatímco v případě „běžných“ vad správních rozhodnutí se na tato, s ohledem na uplatnění zásady presumpce platnosti a správnosti správních aktů,

hledí jako na rozhodnutí existující a způsobilá vyvolávat příslušné právní důsledky a působit tak na sféru práv

a povinností jejich adresátů, v případě nicotných správních rozhodnutí se ani tato zásada neuplatní. Z povahy vad

způsobujících nicotnost pak plynou i příslušné právní následky. S nejtěžšími vadami jsou tak nutně spojeny

i ty nejtěžší následky. Proto není nikdo povinen nicotné správní rozhodnutí respektovat a řídit se jím“ (rozsudek ze dne 13. 5. 2008, čj. 8 Afs 78/2006-74, č. 1629/2008 Sb. NSS). Obecně se za vady způsobující nicotnost považuje zejména absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepříslušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 22. 7. 2005, čj. 6 A 76/2001-96, č. 793/2006 Sb. NSS). Jak je uvedeno výše, tak nesporně je do věcné příslušnosti Ministerstva vnitra svěřeno i rozhodování v oblasti důchodového pojištění. Soud ani neshledal, že by rozhodnutí trpělo jinou vadou způsobující jeho nicotnosti. Proto ani tuto argumentaci žalobkyně neshledal důvodnou.

Žalobkyně v této souvislosti namítala i nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Při výkladu pojmu „nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu“ vyšel zdejší soud z konstantní judikatury vztahující se k nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí, která je shrnuta např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21.12.2011, č.j. 2 As 85/2011-170 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), kde je mj. uvedeno: „K vymezení rozsahu přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí přispěl Ústavní soud, který např. v nálezu ze dne 11.04.2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 45, nález 64, str. 77, vyslovil, že odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval soud při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Ústavní soud rovněž v nálezu ze dne 17.12.2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na nalus.usoud.cz) také konstatoval: *„Soudu jsou povinny své rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny.“* V tomto nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že *„... je-li povinnost krajských soudů vyplývající z práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod to, aby se vypořádaly i s námitkami žalobců uplatněnými opožděně, a to z pohledu včasnosti jejich uplatnění, tím spíše je dána povinnost krajských soudů vypořádat se s námitkami uplatněnými v žalobě, tedy řádně a včas“*. Z konstantní judikatury Ústavního soudu (např. nález ze dne 20.06.1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 3, nález 34, str. 257, a nález ze dne 26.06.1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 8, nález 85, str. 287) také vyplývá, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí odůvodnit. Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ustanovení § 54 odst. 2 s.ř.s. Z odůvodnění rozsudku musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné, protože by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

Také Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích opakovaně vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.07.2005, č.j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29.07.2004, č.j. 4 As 5/2003-52). Obdobně v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14.11.2007, č.j. 1 Afs 53/2007 - 34, bylo vysloveno, že *„(...) je povinností soudu stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl“*. V této souvislosti lze také poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze

dne

17.01.2008,

č.j. 5 As 29/2007-64, v němž se uvádí, že v situaci, kdy „(...) je část odůvodnění rozsudku krajského soudu, v níž se měl krajský soud vyjádřit ke skutkovým a právním otázkám vyplývajícím z uplatněných žalobních bodů, tvořena z valné části toliko pasážemi převzatými bez dalšího komentáře z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž by krajský soud zároveň vyložil, jaký význam mají tyto převzaté závěry pro jeho rozhodnutí ve věci, je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů“. Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost pak lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 04.12.2003, č.j. 2 Azs 47/2003-130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS). Také správní rozhodnutí lze považovat za nepřezkoumatelné buď pro nedostatek důvodů, nebo pro nesrozumitelnost. Stejně závěry je tak třeba zásadně vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů. Soud neshledal žádnou z vad, pro kterou by bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, ať už pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř. jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný).

Žalobkyně rovněž u jednání uvedla, že o zvýšení starobního důchodu a výsluhového příspěvku mělo být rozhodnuto jedním rozhodnutím. K tomu soud uvádí, že mu není zřejmé, jak mohla být žalobkyně zkrácena na svých právech, pokud bylo samostatně rozhodováno o zvýšení starobního důchodu a výsluhového příspěvku. Žalobkyni bylo totiž v obou případech zachováno právo na využití řádných opravných prostředků, v posuzovaném případě námitek, a stejně tak proti rozhodnutí žalovaného po vyčerpání opravných prostředků mohla podat žalobu ke správnímu soudu. Rovněž ani zákon o služebním poměru nestanoví, aby o obou nárocích bylo rozhodováno v jednom rozhodnutí.

Žalobkyně až v replice uvedla, že v důsledku předkládání dávkového spisu poradní komisi či Ministru vnitra dochází k porušení zákona na ochranu osobních údajů. Dle názoru soudu se jedná o nově uplatněnou žalobní námitku, tj. uplatněnou po lhůtě k podání žaloby (§ 71 odst. 2 s.ř.s.), a tudíž opožděnou a soud se ji nemohl zabývat. Nadto k věci uvádí, že mu ani není zřejmé, jak takový postup mohl ovlivnit případně nesprávnou valorizaci starobního důchodu, což je předmětem napadeného rozhodnutí.

Žalobkyně pak sice namítala a v replice a při jednání rozvedla, že odbor sociálního zabezpečení v době vydání napadeného rozhodnutí spadal pod náměstka Ministra vnitra tj. pod politickou funkci a nikoliv pod státního tajemníka. Soud k tomu uvádí, že ani z této námítky není zřejmé a žalobkyni nijak konkrétně netvrdila, jak mohla být touto skutečností zkrácena na svých právech při valorizaci starobního důchodu. Výše je uvedeno,

že nelze směřovat dávky důchodového pojištění s výsluhovým příspěvkem. Ani takto žalobkyní uplatněná námitka nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Dále žalobkyně v replice ze dne 9. 8. 2017 uvedla, že měla žalovaná na posuzovanou věc aplikovat právní úpravu Nařízení č. 883/2004 a z toho pak vyvozovala porušení práva Evropské unie. Dle názoru soudu se předně jednalo o opožděnou žalobní námitku, neboť byla uplatněna až po uplynutí lhůty k podání žaloby. Soud k tomu dále uvádí, že ani tato argumentace není důvodná. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2014, čj. 4 Ads 57/2013 - 36, „*při rozhodování v důchodových věcech s unijním prvkem je Česká správa sociálního zabezpečení povinná posoudit vztah vnitrostátního a evropského práva, mj. vyhodnotit ve smyslu čl. 5 ve spojení s čl. 45, 46 a 51 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, upravujícího rovné nakládání s dávkami, příjmy, skutečnostmi nebo událostmi, zda je dobu pobírání dávky sociálního zabezpečení v jiném členském státě (v daném případě invalidního důchodu z polského systému důchodového pojištění) třeba hodnotit stejně jako dobu pobírání dávky téhož typu z českého systému důchodového pojištění.*“

Předmětné nařízení se vztahuje na právní vztahy v oblasti důchodového pojištění pouze s unijním prvkem. Žalobkyně by tedy musela aktivovat svoje právo volného pohybu upravené v čl. 3 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii, čl. 21 a hlavy IV a V Smlouvy o fungování Evropské unie.

V posuzované věci však absentuje onen unijní prvek, což žalobkyně ani netvrdila. Právní úprava Nařízení č. 883/2004 na daný případ nedopadá a tudíž její argumentace v tomto směru není důvodná.

Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V.

Náklady řízení

Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšné žalované nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti a žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. května 2018

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.